

ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ
ΤΡΟΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

KORPE VALENTINA Γ'1

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- *Ορισμός εξαρτησιογόνων ουσιών*
- *Διαχωρισμός εξαρτησιογόνων ουσιών*
- *Πρώτες αναφορές*
- *Παράγοντες που συντέλεσαν στη διάδοση κι εκτεταμένη χρήση των ναρκωτικών.*
- *Τρόπος δράσης εξαρτησιογόνων ουσιών*
- *Διεργασίες που εμπλέκονται στην ανάπτυξη και διατήρηση του εθισμού*
- *Νευροβιολογικό υπόστρωμα των ενισχυτικών ιδιοτήτων των εξαρτησιογόνων ουσιών*
- *Συνέπειες εξαρτησιογόνων ουσιών*

ΟΡΙΣΜΟΣ

Οι **εξαρτησιογόνες ουσίες (ή ψυχοτρόπες ουσίες)** είναι φυσικές (παίρνονται απ' ευθείας από τη Φύση), ημισυνθετικές (εξάγονται με τη χημική επεξεργασία μιας φυσικής πρώτης ύλης) ή συνθετικές (κατασκευάζονται με καθαρά χημικό και εργαστηριακό τρόπο) ουσίες που επιδρούν στο κεντρικό νευρικό σύστημα και προκαλούν **εθισμό**, μια κατάσταση δηλαδή, όπου ο χρήστης διακατέχεται από μια μη ελεγχόμενη επιθυμία χρησιμοποίησης των ουσιών αυτών, που οδηγεί σε μια **ψυχική και σωματική κατάρπτωση** και συνοδεύεται από πολύπλοκα συμπτώματα δυσφορίας, πόνου και εξαθλίωσης.

⇒ Στις εξαρτησιογόνες ουσίες συγκαταλέγονται το **αλκοόλ**, η **νικοτίνη**, η **καφεΐνη**, το **χασίς**, το **όπιο**, η **μορφίνη**, η **ηρωΐνη**, οι **αμφεταμίνες**, το **LSD**, οι **βενζοδιαζεπίνες**, τα **βαρβιτουρικά**

Διαχωρισμός εξαρτησιογόνων ουσιών

Η **Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας** έχει χωρίσει τα ναρκωτικά σε δύο κατηγορίες:

- 1) **στα «βαριά»**, εκείνα που προκαλούν σοβαρή βλαπτική επίδραση στο άτομο, όπως το **όπιο**, η **μορφίνη**, η **κοκαΐνη**, η **ηρωΐνη**, οι **αμφεταμίνες**, η **μαριχουάνα (χασίς)**, το **LSD**, κ.ά.
- 2) **στα «ελαφρά»**, σε ουσίες που δεν δημιουργούν υποχρεωτικά εθισμό, όπως τα **βαρβιτουρικά** και τα **«ανώδυνα»** (καπνός, καφές, κ.ά).

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑ ΨΥΧΟΤΡΟΠΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

(προσδιορίζεται από το συνδυασμό αυτών των κριτηρίων: **πρόκληση βλαβών, εγκατάσταση εξάρτησης, τυροδότηση επιθετικών συμπεριφορών**)

1. Πολύ σκληρά	ηρωΐνη, κρακ
2. Σκληρά	κοκαΐνη, μεθαδόνη, μορφίνη πεθιδίνη, φαινκυκλιδίνη(PCP)
3. Ημίσκληρα	Αμφεταμίνες, άψινθος, βαρβιτουρικά, LSD, μεσκαλίνη, χημικοί διαλύτες, ψιλοκυβίνη
4. Ημιμαλακά	αλκοόλ (αποσταγμένα ποτά), καπνός, κόκα(φύλλα), όπιο, χασίς, χατ ή κατ
5. Μαλακά	αλκοόλ (μη αποσταγμένα ποτά), ηρεμιστικά, κάνναβη, κωδεΐνη, μανιτάρια (παραισθησιογόνα), πεγιότ
6. Πολύ μαλακά	κακάο, καφές, τσαΐ

Γενικά μπορούμε να χωρίσουμε τις ουσίες που προκαλούν εθισμό σε:

1) **οπιοειδή** (όπιο, μορφίνη, κωδεΐνη, ηρωΐνη): η κατηγορία των ουσιών αυτών υποδιαιρείται στα φυσικά (μορφίνη, κωδεΐνη), τα ημισυνθετικά (ηρωΐνη, διυδρομορφινόνη) και τα συνθετικά (πεθιδΐνη, πενταζοκΐνη, ναλορφΐνη) οπιούχα. και έχουν ως μητρική τους ύλη το όπιο - αποξηραμένος γαλακτώδης χυμός από την άγουρη κάψα της παπαρούνας- μια ουσία που για χιλιάδες χρόνια χρησιμοποιείται ως θεραπευτικό και ευφορικό μέσο.

2) **διεγερτικά** (κοκαΐνη, αμφεταμίνες): προκαλούν αίσθημα ευεξίας και διαύγειας

3) **παραισθησιογόνα ή ψυχεδελικά** (LSD, μεσκαλΐνη, ψιλοκυβΐνη, μεθοξυαμφεταμίνες, DOM, MDMA (έκσταση), DOET): έχουν την ιδιότητα να διαταράσσουν τον ψυχικό κόσμο του ατόμου και να προκαλούν αντιληπτικές διαταραχές όπως οπτικές και ακουστικές παραισθήσεις

4) **αντικαταθλιπτικά, ηρεμιστικά** (βενζοδιαζεπίνες), **κατασταλτικά** (αιθυλική αλκοόλη), **υπνωτικά** (βαρβιτουρικά): επιδρούν περιοριστικά στο επίπεδο λειτουργίας των νευρικών κυττάρων και κατασταλτικά στο νευρικό κεντρικό σύστημα. Πολλά από αυτά χρησιμοποιούνται ευρύτατα για ποικίλους θεραπευτικούς σκοπούς.

Οι εξαρτησιογόνες ουσίες μπορούν ,επίσης, να διακριθούν σε νόμιμες (καπνός, οινόπνευματώδη) και παράνομες (χασίς, κοκαΐνη, ηρωΐν, κ.α.). Η διάκριση των παραπάνω ουσιών γίνεται στα πλαίσια της υπάρχουσας νομοθεσίας.

Οι πιο επικίνδυνες εξαρτησιογόνες ουσίες (καπνός, αλκοόλ, αμφεταμίνες, ηρεμιστικά, βαρβιτουρικά), που έχουν υψηλή τοξικότητα και που η χρόνια χρήση τους προκαλεί σημαντικές και, πολλές φορές, μη-αντιστρεπτές βλάβες στις σωματικές και ψυχοδιανοητικές λειτουργίες του χρήστη τους, είναι **νόμιμες** και κυκλοφορούν ελεύθερα στην αγορά προωθούμενες μέσω του μηχανισμού της διαφήμισης (αλκοόλ, καπνός) ή διατίθενται με ιατρική συνταγή (ηρεμιστικά, βαρβιτουρικά, αμφεταμίνες). Ενώ, οι κυριότερες από τις **απαγορευμένες** εξαρτησιογόνες ουσίες ανήκουν στα οπιούχα, μια ομάδα φαρμάκων με χαμηλή τοξικότητα.

ΟΥΣΙΕΣ	ΤΟΞΙΚΟΤΗΤΑ	ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ
Καπνός	Μεγάλη	Νόμιμος
Αλκοόλ	Μεγάλη	Νόμιμο
Φάρμακα	Ποικίλη	Νόμιμα
-Αμφιταμίνες	Μεγάλη	Νόμιμες
-Βαρβιτουρικά	Μέση	Νόμιμα
-Ηρεμιστικά	Μέση	Νόμιμα
Οπιούχα-οπιοειδή (όπιο μορφίνη, ηρωΐνη)	Χαμηλή	Παράνομες

Σύμφωνα με άλλη διάκριση (**Lewin, 1928**), τα ναρκωτικά διακρίνονται ανάλογα με τις συνέπειές τους σε:

- 1) **ευφορικά** (όπιο, μορφίνη, ηρωίνη),
- 2) **φανταστικά** (χασίς, παραισθησιογόνα),
- 3) **υπνωτικά** (βαρβιτουρικά),
- 4) **μεθυστικά** (αιθέρας, αλκοόλη) και
- 5) **διεγερτικά** (αμφεταμίνες, κοκαΐνη).

ΠΡΩΤΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Η χρήση παραισθησιογόνων βοτάνων είναι πανάρχαιη και γινόταν αρχικά για θεραπευτικούς σκοπούς. Αναφορές π.χ. για τη χρήση του οποίου υπάρχουν σε αιγυπτιακούς παπύρους και αργότερα στον Όμηρο (Οδύσσεια), τον Διοσκουρίδη, τον Πλίνιο, τον Διαγόρα της Μήλου και τον Γαληνό. Η εξέλιξη της κοινωνίας και το πέρασμα σε πιο σύνθετες μορφές κοινωνικής διαβίωσης συνοδεύτηκε και από μεταβολές στον τρόπο χρήσης των βοτάνων που περιείχαν ψυχοτρόπες ουσίες. Ο διαχωρισμός της χρήσης τους για ιατρικούς-θεραπευτικούς σκοπούς από τη μια πλευρά και για λατρευτικούς σκοπούς (χρήση από μνημένους σε συγκεκριμένες λατρευτικές εκδηλώσεις) από την άλλη γινόταν με την παρέλευση του χρόνου αυστηρότερος. Η χρήση των ναρκωτικών για ιατρικούς σκοπούς γενικεύτηκε στα χρόνια του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης στην Ευρώπη και πιθανολογείται ότι τα καθιέρωσαν οι Άραβες και κυρίως οι γιατροί Αβικέννας και Ραζής. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η χρήση ναρκωτικών ουσιών στο απώτερο παρελθόν-είτε γινόταν για ιατρικούς είτε για λατρευτικούς σκοπούς είτε για λόγους ανταπόκρισης σε ανάγκες αυξημένης εργασίας, όπως για παράδειγμα συνέβαινε στους ιθαγενείς των Άνδεων στην Κεντρική Αμερική που έκαναν χρήση των φύλλων της κόκα για λόγους επιβίωσης μέσα σε αντίξοες συνθήκες-ήταν κοινωνικά οροθετημένη και ελεγχόμενη βάσει ορισμένων κανόνων.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΑΝ ΣΤΗ ΔΙΑΔΟΣΗ ΚΙ

ΕΠΕΚΤΑΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Τον 18ο αι. είχαμε την πρώτη επιστημονική καταγραφή των ναρκωτικών ουσιών από έναν σουηδό Κάρολο Λίναιο (1762) και στις αρχές του 19ο αι. την ανακάλυψη της μορφίνης από τον γερμανό Ανταμ Σετούρνερ. Η παραγωγή από το όπιο της μορφίνης (1803), που ήταν το πρώτο αλκαλοειδές του οποίου που απομονώθηκε, χαιρετίστηκε από τον ιατρικό κόσμο με ενθουσιασμό. Η μορφίνη χαρακτηρίστηκε ως "φάρμακο του Θεού" και χρησιμοποιήθηκε ευρύτατα ως αναλγητικό. Η παραπέρα ανάπτυξη της φαρμακοποιίας σε συσχετισμό με την κατασκευή και ευρεία διάδοση της υποδόριας ένεσης συνέτειναν στη διάδοση της χρήσης των ναρκωτικών ουσιών τον 19ο αι. Η μορφίνη και τα ομοειδή με αυτήν παράγωγα του οποίου πωλούνταν ελεύθερα, χωρίς συνταγή, στα φαρμακεία. Σταθερό, όμως, στην ιστορία της διάδοσης των ναρκωτικών αποτέλεσε η **βιομηχανοποίηση της παραγωγής του οποίου** και των υποπροϊόντων του. Ενώ μέχρι τότε η χρήση του οποίου αναφερόταν σπάνια ως αιτία τοξικομανίας, η κατάσταση άλλαξε με τη βιομηχανοποίηση του "φαρμάκου" και την οργανωμένη

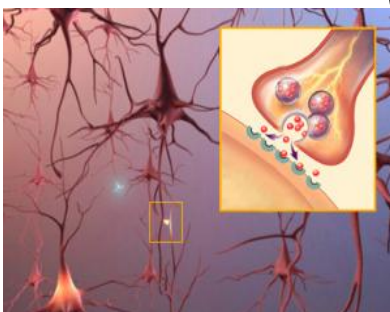
εξαγωγή προϊόντων σε χώρες με ανύπαρκτη ή ελάχιστη παραγωγή, σε συνδυασμό με τις επικρατούσες δυσβάστακτες συνθήκες διαβίωσης των εργατικών κυρίως στρωμάτων, που έκαναν την παραγωγή του οποίου μια τεράστια οικονομική επιχείρηση.

Η ραγδαία ανάπτυξη της χημείας τον 20ό αι. είχε ως αποτέλεσμα την ανακάλυψη πολλών ψυχοτρόπων ουσιών, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν για τη θεραπεία διαφόρων παθημάτων, αλλά και συνέτειναν με την ανεξέλεγκτη χρήση τους στην αύξηση της κατανάλωσης ναρκωτικών ουσιών. Σημαντικό ρόλο στην αύξηση της κατανάλωσης των ναρκωτικών έπαιξαν ακόμη η ιατρική επιστήμη και οι δυσκολίες που παρουσιάζονται στην εξακρίβωση των επιπτώσεων που προκαλούν τα ιδιοσκευάσματα που κάθε χρόνο ρίχνονται αλόγιστα στην αγορά ως "αθώα", για να αποδειχτεί αργότερα ότι είναι εξαρτησιογόνα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ηρωίνη, που αρχικά πουλιόταν στα φαρμακεία χωρίς συνταγή. Σημαντικό ρόλο έχει ακόμα και η πολυφαρμακία, η τάση δηλαδή κατανάλωσης φαρμάκων για κάθε πρόβλημα που παρουσιάζεται, ακόμη και όταν αυτά δεν είναι απαραίτητα. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση των αμφεταμινών, που προωθήθηκαν ως φάρμακα κατά της παχυσαρκίας και διαπιστώθηκε πως προκαλούσαν εξάρτηση όταν είχαν ήδη καταναλωθεί μεγάλες ποσότητές τους, κυρίως από γυναίκες.

ΤΡΟΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

Στα μέσα της δεκαετίας του 1970, η επιστημονική έρευνα αποκάλυψε ότι στο νευρικό σύστημα των ζωντανών οργανισμών υπάρχουν τρεις ομάδες οπιοειδών ουσιών (οι ενδορφίνες, οι εγκεφαλίνες και οι δυνορφίνες) που λόγω της χημικής και λειτουργικής τους συγγένειας ταξινομήθηκαν σε μια ενιαία ομάδα, τις ενδογενείς μορφίνες ή ενδορφίνες. Οι ενδογενείς μορφίνες παράγονται από τον ζωντανό οργανισμό, ασκούν δράσεις παρόμοιες με τη μορφίνη, ειδικότερα, τον προστατεύουν αυξάνοντας την αντοχή του απέναντι στον πόνο και παρεμβαίνουν στη ρύθμιση ενός πλήθους λειτουργιών που συνδέονται με τη διαμόρφωση της γενικής ψυχολογικής κατάστασης, της φυσικής και ψυχικής ευεξίας, της σεξουαλικής δραστηριότητας, κ.α. Παρόλο που οι φυσικές εγκεφαλίνες μοιάζουν με ναρκωτικές ουσίες, δεν είναι τοξικές επειδή καταστρέφονται γρήγορα από ειδικά ένζυμα με αποτέλεσμα ο χρόνος που παραμένουν συνδεδεμένα με τον υποδοχέα να είναι πολύ μικρός.

Πειράματα που ακολούθησαν απέδειξαν με εντυπωσιακό τρόπο ότι οι εγκεφαλίνες είναι **νευροδιαβιβαστές**, που αλληλεπιδρούν με τους δέκτες των ναρκωτικών.

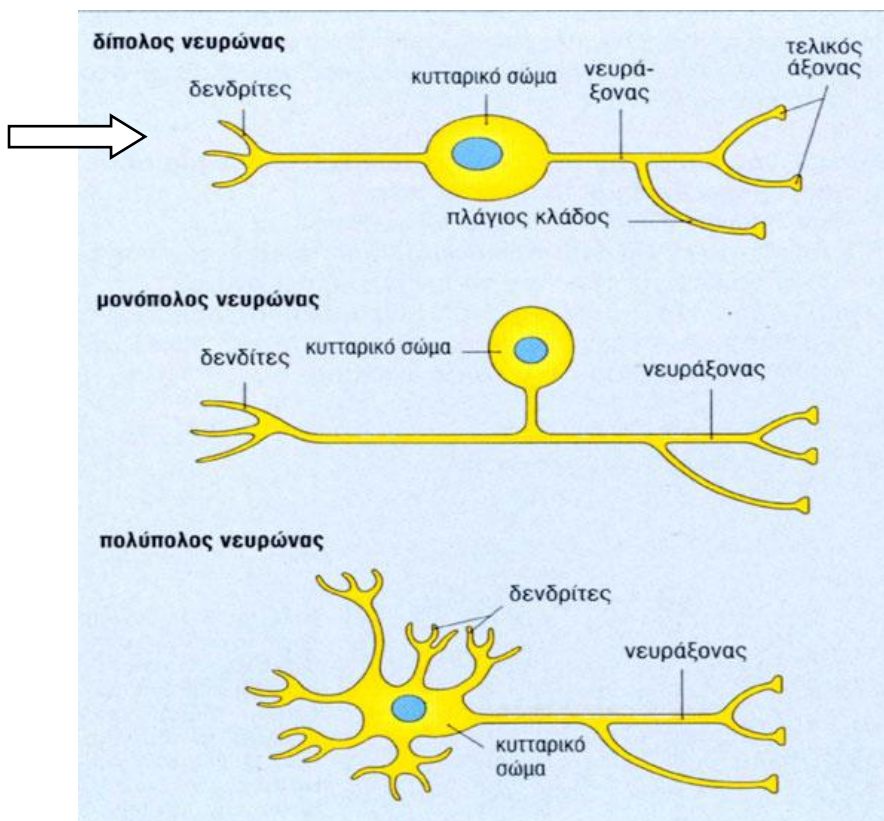
Νευροδιαβιβαστές (βιοχημικοί αγγελιοφόροι) είναι οι χημικές ουσίες που παράγονται στους νευρώνες (νευρικά κύτταρα που αποτελούν τα βασικά δομικά στοιχεία του εγκεφάλου) και ελευθερώνονται στις απολήξεις των νευροαξόνων. Επεμβαίνουν στη μεταβίβαση του νευρικού σήματος στο επίπεδο των συνάψεων (εξειδικευμένες επαφές μεταξύ δύο νευρώνων, όπου ο ένας επηρεάζει τη λειτουργία του άλλου), που λειτουργούν με χημική διαδικασία. Ο νευροδιαβιβαστής που εκλύεται από τον ένα νευρώνα μεταβάλλει το δέκτη του συνδεδεμένος με έναν ειδικό υποδοχέα του. Ο κάθε νευροδιαβιβαστής έχει έναν συγκεκριμένο υποδοχέα. Μοιάζουν με το κλειδί και την κλειδαριά. Ο νευροδιαβιβαστής (κλειδί) θα ταιριάζει μόνο στο δικό του υποδοχέα (κλειδαριά). Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί νευροδιαβιβαστές και αντιστοιχί υποδοχείς, και η αλληλεπίδραση αυτών διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των εγκεφαλικών κυττάρων.

Στη δεκαετία του 1990, ο κατάλογος των εγκεφαλικών μεγάλωσε και σήμερα είναι γνωστά πάνω από πενήντα πεπτίδια (οργανικές ενώσεις αποτελούμενες από αμινοξέα, τα δομικά συστατικά των πρωτεϊνών) με παρόμοιο ρόλο νευροδιαβιβαστή, που ρυθμίζουν την εγκεφαλική λειτουργία και ελέγχουν την συναισθηματική συμπεριφορά.

Οι ναρκωτικές ουσίες δρουν σε επίπεδο νευροδιαβιβαστών και σε συγκεκριμένα σημεία στόχους, που διαθέτουν ειδικούς υποδοχείς

Οι ναρκωτικές ουσίες παραμένουν προσκολλημένες στους υποδοχείς για σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα. Η παρατεταμένη αυτή κάλυψη οδηγεί σε **μεταβολές της στερεοδιάταξης των υποδοχέων και σε μείωση των επιπέδων των εγκεφαλικών**, με συνέπεια τελικά όλο το σύστημα να προσαρμόζεται στη παρουσία των ναρκωτικών ουσιών

Συνεπώς, η απότομη διακοπή της χορήγησης ναρκωτικών οδηγεί σε δυσλειτουργία των νευρωνικών κυκλωμάτων, αφού τα ενδογενή οπιοειδή πεπτίδια (που παράγονται φυσιολογικά από τον οργανισμό, όπως οι ενδορφίνες, οι εγκεφαλίνες, δυνορφίνες, και ενδορφίνες) δεν επαρκούν για την φυσιολογική επαναλειτουργία του συστήματος ή λόγω της αλλαγής της στερεοδιάταξης δεν μπορούν να αναγνωρίσουν τους υποδοχείς. Ο μηχανισμός αυτός προκαλεί την σωματική εξάρτηση.

Νευρώνας ή νευρικό κύτταρο είναι η βασική μονάδα του νευρικού συστήματος. Τα νευρικά κύτταρα λειτουργούν παράγοντας ηλεκτρικά σήματα τα οποία μεταδίδονται από το ένα μέρος του κυττάρου στο άλλο και ταυτόχρονα ελκύοντας βιοχημικές ουσίες (νευροδιαβιβαστές-αγγελιοφόρους) για να επικοινωνούν με άλλα κύτταρα.

ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΜΠΛΕΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΘΙΣΜΟΥ

Στην ανάπτυξη του εθισμού διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο δύο παράγοντες που έχουν τη δυνατότητα να τροποποιούν τη συμπεριφορά: η ενίσχυση και οι νευροπροσαρμογές.

Με την ενίσχυση ένα ερέθισμα αυξάνει την πιθανότητα εμφάνισης μιας αντίδρασης. Υπάρχουν διάφορες μορφές ενίσχυσης που ενδέχεται να συμβάλλουν στον εθισμό. Στην περίπτωση της θετικής ενίσχυσης, ένα ενισχυτικό ερέθισμα (όπως η ευφορία που προκαλεί μια ουσία) αυξάνει άμεσα την πιθανότητα εκδήλωσης μιας συμπεριφοράς (συνέχιση χρήσης της ουσίας). Στην περίπτωση της αρνητικής ενίσχυσης, έναυσμα για τη χορήγηση μιας εξαρτησιογόνου ουσίας είναι η ανακούφιση από κάποια δυσάρεστη ή επώδυνη κατάσταση (όπως το σύνδρομο στέρησης).

Οι νευροπροσαρμογές είναι αποτέλεσμα της επαναλαμβανόμενης χρήσης της εξαρτησιογόνου ουσίας και αναφέρονται στις διαδικασίες με τις οποίες οι δράσεις της αρχικής λήψης είτε αυξάνονται (ανάπτυξη ευαισθητοποίησης) είτε μειώνονται (ανάπτυξη ανοχής). Αυτοί οι δύο παράγοντες από κοινού φαίνεται ότι κινητοποιούν την αρχική απόκριση του οργανισμού στη λήψη της ουσίας, που αποτελεί παθολογικό πλέον χαρακτηριστικό του εθισμού. Οι νευροπροσαρμογές έχουν μεγάλη διάρκεια (ενδεχόμενα κάποιες από αυτές να είναι και μόνιμες) και κατά τη διακοπή της χρήσης της ουσίας προκαλούν δυσάρεστα για το άτομο συμπτώματα (σύνδρομο στέρησης), που στη συνέχεια οδηγούν στην επανάληψη της χρήσης (υποτροπή). Η καταναγκαστική χρήση της ουσίας και η απώλεια ελέγχου που χαρακτηρίζουν τον εθισμό είναι αποτέλεσμα της απορρύθμισης και δυσλειτουργίας των νευρωνικών συστημάτων ανταμοιβής του εγκεφάλου.

Βοηθά τους ανθρώπους και τα ζώα να κάνουν αυτό που πρέπει: να τρώνε, να πίνουν, να αναπαράγουν. Άνθρωποι και ζώα έχουν αυτές τις συμπεριφορές επειδή έτσι αισθάνονται καλά. Αυτό συμβαίνει διότι στον εγκέφαλο εκλύεται ντοπαμίνη, χημική ουσία που συνδέεται με την ευχαρίστηση.

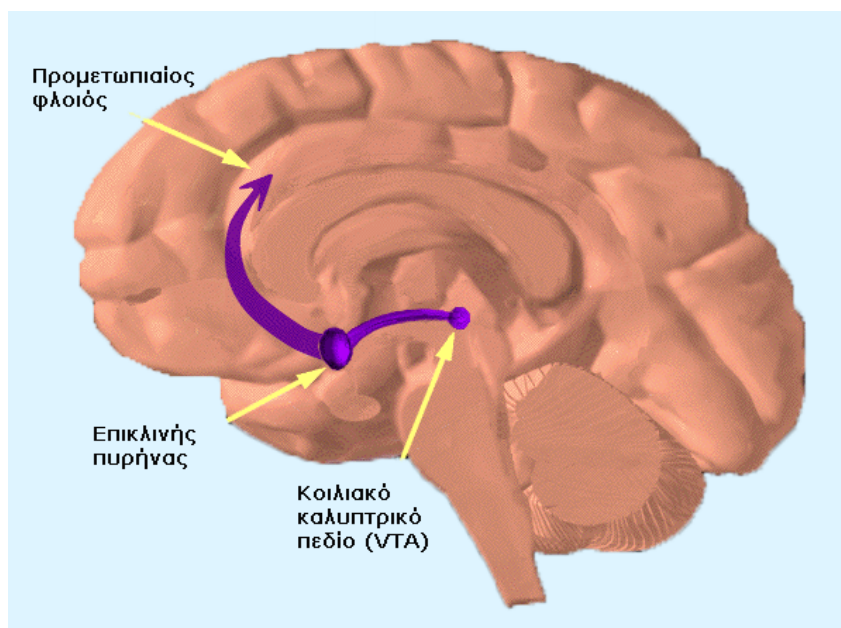
ΝΕΥΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΤΙΚΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

Οι εξαρτησιογόνες ουσίες έχουν ενισχυτικές ιδιότητες λόγω της ικανότητάς τους να ενεργοποιούν συγκεκριμένα νευρωνικά συστήματα, τα λεγόμενα συστήματα ανταμοιβής. Αυτές οι ουσίες μετά από οξεία λήψη διεγείρουν τα νευρωνικά συστήματα ανταμοιβής. Αποτέλεσμα αυτής της διέγερσης είναι η ευφορία-ηδονή που βιώνουν οι χρήστες και κατ' επέκταση η θετική ενίσχυση που αντλούν.

Πειραματικά δεδομένα αποδεικνύουν ότι το ντοπαμινεργικό σύστημα που

προβάλλει από το κοιλιακό καλυπτρικό πεδίο στον επικλινή πυρήνα και άλλες περιοχές του εγκεφάλου (ραχιαίο, ραβδωτό, οσφρητικά, φύματα, αμυγδαλή, μετωπιαίος και μεταιχμιακός φλοιός) είναι το κυριότερο υπόστρωμα της ενίσχυσης που προκαλούν τόσο οι φυσικοί ενισχυτές(νερό, τροφή κ.ά) όσο και οι εθιστικές ουσίες. Μία από τις προεξέχουσες δράσεις των εξαρτησιογόνων ουσιών είναι η **ενεργοποίηση του μεσομεταιχμιακού ντοπαμινεργικού συστήματος (επικλινής πυρήνας)**.

Πιο συγκεκριμένα, οι εθιστικές ουσίες αυξάνουν το ρυθμό πυροδότησης των ντοπαμινεργικών νευρώνων του κοιλιακού καλυπτρικού πεδίου με αποτέλεσμα να αυξάνουν την απελευθέρωση ντοπαμίνης στον επικλινή πυρήνα και σε άλλες μεταιχμιακές περιοχές. Δηλαδή, ο ρόλος της ντοπαμίνης στην ενίσχυση-ανταμοιβή είναι καθοριστικός.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

Όλες οι κατηγορίες εξαρτησιογόνων ουσιών επιδρούν στον ψυχισμό και στο σώμα με τον ίδιο τρόπο και φυσικά προκαλούν **εξάρτηση** τόσο σωματική όσο και ψυχική ή μόνο ψυχική.

⇒ **Εξάρτηση** είναι το φαινόμενο κατά το οποίο, η διακοπή της λήψης μιας ουσίας συνεπάγεται την εκδήλωση ενός συνόλου επώδυνων συμπτωμάτων (στερητικό σύνδρομο). Αυτό το φαινόμενο εκδηλώνεται με τη συνεχή ανάγκη του ατόμου για λήψη αυτής της ουσίας.

Η εξάρτηση μπορεί να είναι:

α) Σωματική: όπου ο οργανισμός δεν μπορεί να λειτουργήσει φυσιολογικά χωρίς την ύπαρξη της ουσίας και εκδηλώνεται με ένα σύνολο επώδυνων στερητικών συμπτωμάτων (στερητικό σύνδρομο: μία οργανική και μερικές φορές θανατηφόρα διαταραχή, η οποία χαρακτηρίζεται από έντονες σωματικές μεταβολές, δηλαδή καρδιακές, αναπνευστικές, ενδοκρινολογικές κ.ά δυσλειτουργίες)

β) Ψυχική: ο χρήστης έχει έντονη διάθεση να συνεχίζει να λαμβάνει την ουσία για να

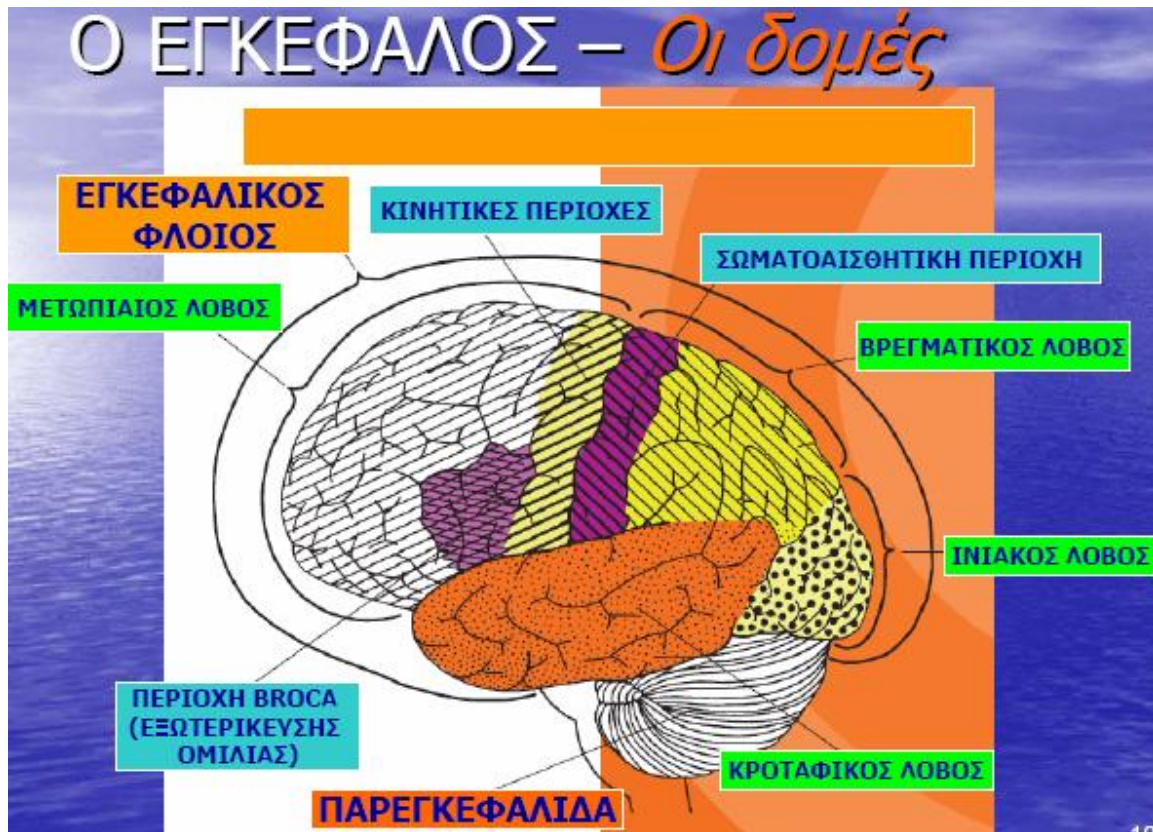
διατηρήσει την ψυχική του ισορροπία

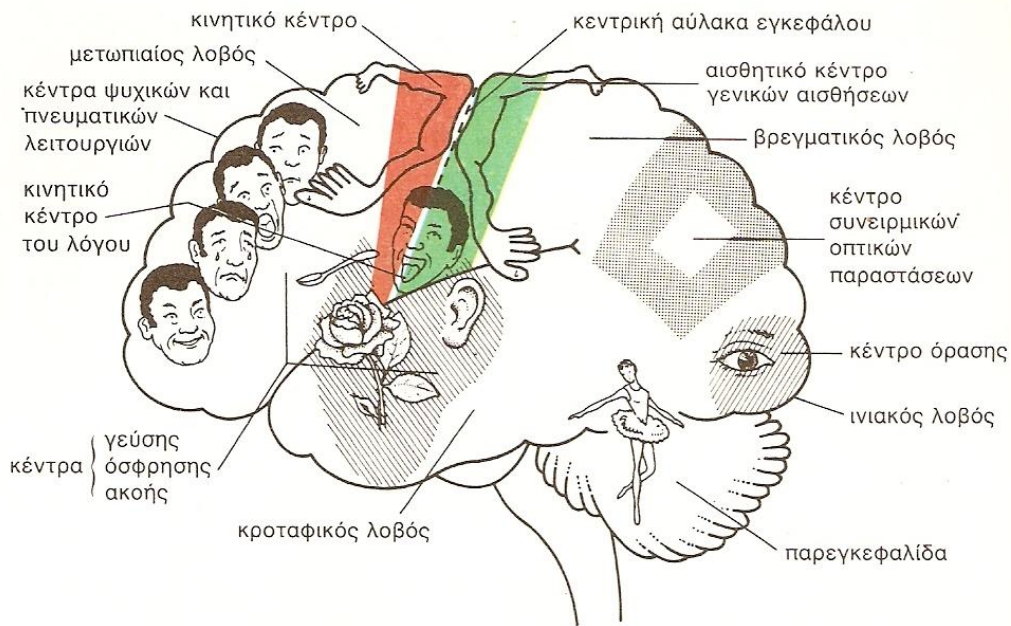
Ο εθισμός στα ναρκωτικά είναι μία ασθένεια του εγκεφάλου. Το κάθε είδος ναρκωτικού έχει το δικό του μηχανισμό πρόκλησης αλλαγών στις εγκεφαλικές λειτουργίες. Όμως ανεξάρτητα από το ποιο ναρκωτικό παίρνει ο χρήστης και το οποίο έχει προκαλέσει τις δικές του βλάβες στον εγκέφαλο, το τελικό αποτέλεσμα όλων είναι το ίδιο.

Συνοπτικά οι βλάβες που προκαλούνται στον εγκέφαλο περιλαμβάνουν τροποποιήσεις σε μοριακό και κυτταρικό επίπεδο με αποτέλεσμα να εκδηλώνονται αλλαγές στην ψυχική διάθεση, προβλήματα μνήμης και διαταραχές κινητικών ικανοτήτων όπως το περπάτημα και η ομιλία.

Οι αλλαγές αυτές που προκαλούν τα ναρκωτικά στον εγκέφαλο έχουν και σοβαρές αρνητικές συνέπειες σε όλες τις πτυχές της συμπεριφοράς του ατόμου.

Το ναρκωτικό πλέον, με τις αλλαγές που έχει προκαλέσει καθίσταται η πιο δυνατή κινητήρια δύναμη στη ζωή του χρήστη, ο οποίος κάνει πλέον οτιδήποτε για να εξασφαλίσει το ναρκωτικό, καθώς αυτό έχει προκαλέσει σοβαρές ανωμαλίες στον τρόπο λειτουργίας του εγκεφάλου.

ΠΗΓΕΣ

- 1) http://nosileftiko.blogspot.gr/2012/07/blog-post_6061.html
- 2) <http://zenithmag.wordpress.com>
- 3) http://nosileftiko.blogspot.gr/2012/07/blog-post_6061.html
- 4) http://www.medlook.net.cy/article.asp?item_id=732
- 5) <http://www.psychology.uoc.gr/files/items/8/838/9.psychologia-1999.pdf>
- 6) http://psi-gr.tripod.com/choc_20_app_neuro.html
- 7) <http://www.eugenfound.edu.gr/frontoffice/portal.asp>
- 8) <http://www.policenet.gr/portal/ext/aboutdrugs.html>
- 9) <http://www.soc.uoc.gr/psycho/papers%20pdf/Addiction%20HJP.pdf>
- 10) <http://www.e-orizontes.gr/pyksida.swf>

